

lálható Berend háború utáni tárgyalásának dossziéiban. Fővárosi Bíróság, Bp., NB. 2600/1946, 42–81. o.

131. Szalait, a nyilas párt régi tagját a zsidó vezetőség megnyerte a háború vége felé. Számos értékes szolgálatot tett a zsidóknak, ideértve alighanem a gettó megmentését. A háború után vádat emeltek ellene háborús bűnök elkövetése címén, de a budapesti Népbíróság, Nb. XVII.255/1945. sz. alatt, 1945 októberében felmentette. A zsidó közösség vezetői is a védelmére keltek, elismerve segítségnyújtását a budapesti gettó fennállása idején. A bírósági ítélet és több idevágó dokumentum a szerző birtokában. Szalai 1994-ben, Los Angelesben hunyt el, ahol a háború után Paul Sterling néven élt.

132. A különféle budai razziák során letartóztatott zsidókat általában a Kapás utca 46. sz. alatti nyilas házba vagy a Pálffy téri Radetzky-fegyverraktárba vitték. A velük való bánásmód nem különbözött attól, amiben a zsidók a pesti nyilas házakban részesültek. A Kapás utcában halálra kínzottak között volt Steinhardt Géza neves komikus és Elek Béla, a svéd követség alkalmazottja, aki több száz zsidót mentett ki a hegyeshalmi halálmenetekből.

133. További részleteket tár fel a Maros utcai kórházban elkövetett nyilas öldöklésről Tamás Lászlóné, született Barró Jolán 1947. december 21-i vallomása, amelyet két nyilas gyanúsított, Czigány Ferenc és Szabó Jenő büntetőpere során tett meg. A vallomás kiter egy Pokornyik nevű nyilas feltehető bűnösségére is. A vallomás egyik másolata a szerző birtokában.

134. A Városmajor utcai Biró Dániel Szanatórium, az ortodox hitközség Alma utcai szanatóriuma és több más budapesti helyszín zsidó betegeinek legyilkolására nézve lásd a Náci és Nyilas Rémtettek Kivizsgálására Alakult Bizottság által, röviddel a felszabadulás után gyűjtött, nagyszámú személyes beszámolót. A Magyarországi Deportáltak Országos Szövetsége is igen sok hasonló beszámolót gyűjtött össze. Mindezek megtalálhatók a *MOL*, 13. tekercsén. Balog Ödön nyilatkozata, amelyet 1946. február 23-án tett a nyilas Fehérhegyi József büntetőperével kapcsolatban (Fehérhegyit három tömeggyilkosságban való részvétellel vádolták), a szerző birtokában.

135. A nyilasok és a náci elemek által Magyarországon a Szálasi-érában elkövetett bűnökről részletesebben lásd Lévai, *A pesti gettó, i. m.*, 102–105., 112–113., 117–121. és 129. o.; Lévai, *Zsidósors Magyarországon*, 384–399. o.

136. A teljes szöveget lásd Lévai, *A pesti gettó, i. m.*, 117–199. o.

137. *Uo.*, 133–134. o.

138. A Budapesten harcoló német és magyar erők felsorolását lásd C. A. Macartney, 2:463. o. A Budapestért folyó csata leírását lásd *uo.*, 465–470. o.

139. Részletesebben a gettó felszabadításáról lásd Lévai, *A pesti gettó, i. m.*, 123–125., 132–135. o.; Lévai, *Zsidósors Magyarországon*, 394–399. o. Lásd még Bramer Frigyes: „A budapesti gettó utolsó két hete.” In: *Évkönyv 1975/76*. Szerk.: Scheiber Sándor. Magyar Izraeliták Országos Képvisellete, Bp., 1976, 9–17. o.

140. A belügyminisztérium 1945. január 25-i szervezeti felépítését a *MOL* 135. tekercse tartalmazza.